

novičke

december 2004

Dan ljudskih univerz Slovenije * Podeljena letošnja Evropska jezikovna priznanja	4-8	DOMAČE NOVIČKE
Udeležba na Mednarodnem forumu odraslih učencev * Utrinki s srečanja * O skupnih prireditvah v TVU 2004	9-15	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2004
Dogovori s 30. in 31. seje	16-17	O DELU STROKOVNEGA SVETA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
Francoski sistem potrjevanja znanj in spretnosti, pridobljenih z izkušnjami * Poročilo skupine strokovnjakov pod vodstvom Wima Koka	18-22	UTRINKI IZ SVETA
Current Issues in Adult Learning and Motivation	23-24	NOVA KNJIGA
Izobraževanje starejših odraslih podpira lokalni, ekonomski ter družbeni razvoj in zagotavlja družbeno trdnost * ZLUS in ljudske univerze v Sloveniji	25-28	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na usposabljanje <i>Osebni izobraževalni načrt</i> * Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje	29-31	PRIPRAVLJAMO
	32	POSVETI/KONFERENCE
	33	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.900 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

NOVOLETNO VOŠČILO

Dragi bralci Novičk, prijatelji kulture učenja!

Vstopamo v čas, ki kar kliče k izrekanju želja. Voščila in prijazne misli spadajo k omiki, o njej pa se je naš pesnik Simon Gregorčič izrekel takole:

*»Le tisto omiko jaz štejem za pravo,
ki voljo zadeva, srce in glavo
- vse troje!«*

*In ob tem še naše voščilo za popotnico v novo leto:
Da bi znali doseči in v sebi ohranjati to celoto, da bi nam uspelo sobivati v miru
in radosti ob izzivih učenja, ustvarjanja, spoznavanja samih sebe in sveta, za
katerega smo soodgovorni.*

Srečno, torej!

Dr. Vida A. Mokorčič Špolar, direktorica ACS

DOMAČE NOVIČKE

Predstavitev posveta Dan ljudskih univerz Slovenije

Zveza ljudskih univerz Slovenije (v nadaljevanju ZLUS) je 5. in 6. novembra v Kongresnem centru hotela Mons v Ljubljani organizirala že tradicionalno srečanje, ki smo ga letos poimenovali *Ljudske univerze – kakovost na področju izobraževanja odraslih v Evropski uniji*. Program strokovnega spopolnjevanja, predstavitev uspešnih projektov in mednarodnega posveta je denarno podprlo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (v nadaljevanju MŠZŠ).

Prireditve se je v dveh dneh udeležilo okoli 140 udeležencev. Domačim strokovnjakom in direktorjem ljudskih univerz (v nadaljevanju LU) so se pridružili številni strokovnjaki in kolegi iz Avstrije, Francije, Nemčije in Švedske. Letos smo na mednarodni posvet prvič povabili tudi kolege drugih združenj in organizacij na področju izobraževanja odraslih iz Slovenije in odzvalo se jih je več kot 25.

Prvi dan smo namenili **usposabljanju direktorjev in strokovnih delavcev**, zaposlenih na ljudskih univerzah. Pripravili smo tri delavnice oziroma delovne skupine:

- Direktorji in strokovni delavci so v posebni delovni skupini obravnavali podlage in poudarke za razvoj kakovosti na ljudskih univerzah. Strokovnjakinje iz LU Črnomelj in LU Koper so predstavile nekaj zelo aktualnih tem in konkretnih praktičnih izkušenj (področje tržnega komuniciranja, zadovoljstvo udeležencev kot kazalnik kakovosti, kompetence strokovnih sodelavcev kot podlage za kakovostno delo). V zadnjem delu nam je gospod *Željko Čurić*, dr. med., predstavil čustveno inteligenco na področju vodenja.
- V drugi delovni skupini so računovodje po uvodnih predstavitvah strokovnjakinj iz družbe za revizijo in svetovanje Audit iz Murske Sobote, *mag. Danice Kos*, *Darje Lehner Horvat* in *Darje Kianec*, analizirali in razpravljali o strokovnih vprašanjih in dilemah, ki jih prinaša uvajanje notranje revizije v javnih zavodih v novem poslovnem letu 2005. Posvetili so se tudi načrtovanju potrebnih dejavnosti na tem področju in iskanju rešitev skupnega sodelovanja ZLUS in vseh članic na tem področju.

- Tajnice in poslovne sekretarke so se v posebni delavnici posvetile področju komuniciranja in vlogi tajnice kot pomembne moderatorke v sistemu komunikacije v timu ljudske univerze. Po uvodni predstavitvi *mag. Daniele Brečko* iz Izobraževalnega centra Gospodarskega vestnika so se posvetile predvsem analizi stanja ter možnim potem in dejavnostim za povečevanje kakovosti na področju sistema komuniciranja in timskega dela na ljudskih univerzah.

Po zaključenih delavnicah smo vsi skupaj prisluhnili predstavitev štirih projektov, ki so s svojimi rezultati bistveno prispevali k dvigu kakovosti izobraževanja in učenja odraslih:

- Gospa *Sonja Klemenčič* (Andragoški center Slovenije) in *mag. Nada Žagar* (LJ Črnomelj) sta predstavili projekt *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje*. Poudarili sta predvsem praktične rezultate uvajanja projekta.
- *Regionalno koordinacijo prirediteljev ob TVU* je predstavila *Gabi Ogulin* (RIC Novo mesto). Osredotočila se je predvsem na oblikovanje regionalnih partnerstev izvajalskih organizacij in lokalnih oblasti ter promocijo učenja odraslih v skladu s strategijo vseživljenjskega učenja.
- Gospa *Melita Cimerman* (Andragoški zavod Maribor – LJ) je predstavila projekt Evropske unije *Festival jezikov*. Poudarila je predvsem področje marketinga in promocije ter vključevanje učenja jezikov v vsakdanje življenje občanov.
- Projekt *Marketing v izobraževanju odraslih v Evropi*, predvsem izmenjavo dobrih praks, analizo skupnih podlag in oblikovanje skupne definicije marketinga na področju izobraževanja odraslih v Evropi, je predstavil koordinator projekta *Bernhard Wolf* (Inštitut VHS Hessen iz Frankfurta, Nemčija).

Drugi dan srečanja smo namenili posvetu, ki ga je odprl podžupan Mestne občine Ljubljana, gospod *Miloš Pavlica*. Program smo zasnovali tako, da so avtorji referate predstavili v dveh delih. V prvem delu sta bila podana dva referata:

- *Mag. Jože Miklavc*, sekretar na MŠZŠ, je povzel razvojno strategijo in cilje na področju kakovosti izobraževanja odraslih v Sloveniji, kot jih opredeljuje Resolucija nacionalnega programa izobraževanja odraslih;
- *Elizabeta Skuber*, sekretarka na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, pa je predstavila kakovost in razvoj poklicnih kompetenc na področju politike zaposlovanja.

Sledili so štirje referati tujih strokovnjakov, ki so spregovorili o lastnih izkušnjah in predstavili kakovostne projekte v svojih državah:

- uvajanje projekta kakovosti TQM na ljudskih univerzah v Nemčiji;
- kakovost in projekte na področju splošnega neformalnega izobraževanja mlajših odraslih na Švedskem;

- izkušnje in prakso na področju izobraževanja za demokracijo v Franciji;
- temeljne poudarke na področju strategije kakovosti izobraževanja odraslih na podeželju v Avstriji.

Posvet smo zaključili s predstavitvijo analize stanja izobraževalne ponudbe članic ZLUS in razvojnih perspektiv. *Dr. Andreja Istenič Starčič* je predstavila projekt uvajanja modela e-učenja odraslih na ljudskih univerzah kot ene možnih od nadaljnjih razvojnih strategij in področij mrežnega sodelovanja ljudskih univerz pri dvigovanju kakovosti in zagotavljanju skupnih standardov na področju izobraževanja odraslih.

Po zaključku posveta in neformalnem klepetu smo pripravili še delovno srečanje predstavnikov zvez in izobraževalnih organizacij Slovenije, Nemčije in Švedske. Na njem smo predstavili in analizirali možna področja in projekte nadaljnjega sodelovanja in izluščili nekaj konkretnih nalog in ciljev skupnega dela v letu 2005.

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@guest.arnes.si), ZLUS

Med dobitniki tudi ACS kot koordinator
nagrajenega projekta

Podeljena letošnja Evropska jezikovna priznanja

Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja - CMEPIUS je na slovesnosti v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani 7. decembra 2004 podelil Evropska jezikovna priznanja za leto 2004. Slavnostni govorniki so bili *dr. Milan Zver*, minister za šolstvo in šport, *Tinca Štokojnik* s Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji, *Majda Širok*, direktorica CMEPIUS, ter *Zdravka Godunc* z Urada za razvoj šolstva. Prireditelj je v praznično celoto povezoval glasbeni program, ki so ga v slovenskem, angleškem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku izvedli dijaki I. gimnazije v Celju.

Evropska jezikovna priznanja so bila podeljena projektom:

- Omogočimo učenje tujih jezikov skupinam na obrobju (Access to Language Learning by Extending to Groups Outside - ALLEGRO), ki ga koordinira Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju ACS),
- Testiranje v poljščini in slovenščini, ki ga koordinira Center za slovenščino kot drugi

- oziroma tuji jezik pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani,
- FLORNET – 12-jezični slovar za cvetličarje, katerega koordinator je Vrtnarska šola Celje.

Minister *Milan Zver* je v svojem nagovoru omenil priporočeno tri-jezičnost evropskih državljanov in poudaril, da je v multikulturni skupnosti znanje tujih jezikov življenjska nuja, saj nam omogoča izrabo možnosti, ki jih ponuja evropski prostor. V pismu, ki ga je zbranim na slovesnosti namenil veleposlanik Evropske unije, *Erwan Fouere*, pa je bila naglašena misel, da je evropska identiteta mozaik različnih kultur in jezikov, zato lahko njihovo poznavanje prispeva tudi h gospodarski uspešnosti in mobilnosti.

Evropska jezikovna priznanja podeljujejo najbolj inovativnim programom učenja in promocije večjezičnosti. V Sloveniji so bila prva priznanja podeljena v letu 2002, v Evropski uniji pa že leta 1999 (odtlej jih je bilo podeljenih skupno že več kot 600). Projekti so iz leta v leto boljši, zato morajo imeti nove pobude posebno dodano vrednost.

Veseli smo, da je med dobitniki letošnjih priznanj tudi Andragoški center Slovenije kot koordinator projekta *ALLEGRO*. Letos je bilo v ospredju načelo *Odpirajmo vrata deprivilegiranim* in prav to je bila močna točka nagrajenega projekta, ki ga je v letu 2002 zasnovala *Nataša Elvira Jelenc*. Prvim trem izvajalcem so se pridružili novi, tako da je bilo treba koncept nadgraditi, naloge koordinatorja pa je prevzel *Darijan Novak*.

Projekt ponuja inovativno učenje manj razširjenih jezikov tistim skupinam, ki imajo otežen dostop do učenja. S projektom naj bi učenje jezikov premaknili iz ustaljenih izobraževalnih ustanov ter ga približali posebnim potrebam posameznikov, ki bi se za učenje jezikov sicer težje odločili, ali pa se drugačnih (ustaljenih) oblik izobraževanja sploh ne bi mogli udeleževati. V projektu sodelujejo skupine zapornikov, slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih, oseb s poškodbami glave in težavami v duševnem razvoju, študentje invalidi ter vojni invalidi, upokojenci ter ženske, ki so prebolele raka. Vsaka ciljna skupina je svet zase in potrebuje prilagojeno metodo poučevanja. Izbrana je bila preizkušena metoda študijskih krožkov, ker udeležencem omogoča, da sami določijo izobraževalne cilje in načrtujejo pogostnost, zahtevnost ter dolžino učnih srečanj. Srečevanje v krožku je obogateno s pesmijo, igro, telovadbo, izdelavo plakatov in publikacij, obiski kulturnih dogodkov in muzejev, kar daje učenju kulturno razsežnost in privlačnost, prispeva pa tudi k dvigu zavesti o večstranskem pomenu učenja tujih jezikov.

Partnerstvo v projektu *ALLEGRO* je razpredeno tako navzven, po dobršnem delu Evrope, kot tudi po Sloveniji. Andragoški center kot koordinator tako sodeluje z Ljudsko višješolsko

in raziskovalno ustanovo v Trentu (The Nottingham Trent University) iz Velike Britanije, nevladno organizacijo za neformalno izobraževanje deprivilegiranih skupin prebivalstva iz Aarhusa na Danskem (Frit Oplysningsforbund, Free Education Association), z neprofitno organizacijo, ki skrbi za izboljšanje kakovosti življenja socialno ogroženih skupin prebivalstva (Gemeinnützige Schottener Reha Einrichtungen der Jugend und Socialhilfe GmbH) iz Nemčije, z Univerzo iz La Manche (Universidad de Castilla La Mancha) v Španiji ter z Zvezo koordinatorjev mreže jezikovnih središč CCI (Association de Gestion du Réseau des Centres de Langues des CCI) iz Francije. Slovensko mrežo izvajalcev študijskih krožkov pa v letošnjem šolskem letu sestavlja 16 organizacij: Athena d.o.o. iz Postojne, Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje iz Ljubljane, Center Dolfke Boštjančič iz Drage pri Igu, Društvo študentov invalidov Slovenije, Društvo vojnih invalidov Ljubljana, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana, Odbor naglušnih oseb pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, Prevzgojni dom Radeče, Zavod za prestajanje kazni zapora Dob, Zavod za prestajanje kazni zapora Koper, Zavod za prestajanje kazni zapora Ljubljana, Zavod za prestajanje kazni zapora Maribor, Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in za prestajanje kazni zapora Celje, Zavod za varstvo in rehabilitacijo po poškodbi glave Zarja iz Ljubljane, Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Zveza društev vojnih invalidov Slovenije.

Priznanje s čestitko ob podelitvi pripada prav vsem sodelujočim!

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si) , ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2004

Projekt Grundtvig 4

Udeležba na Mednarodnem forumu odraslih učencev

Izpeljava *Mednarodnega foruma*¹ je ena od treh aktivnosti delovne skupine *Glas učečih se* v okviru projekta *Grundtvig 4: Mednarodni teden odraslih učencev (International Adult Learners' Week in Europe - IntALWinE)*. Namen tega srečanja je bil predstavnike sodelujočih držav – odrasle učence – seznaniti z vlogo forumov ter spretnostmi, ki so potrebne za delovanje v takšni skupini. Na primeru britanskega nacionalnega foruma in s pomočjo njegovih izkušenih članov in članic pa naj bi se udeleženci usposobili za vpeljavo podobnih forumov v njihovih državah. Predvideno je bilo, da bo Slovenijo zastopala gospa *Jožica Korenjak*, dobitnica priznanja ACS v letu 1998, vendar jo je zaradi nezgode tik pred potovanjem zamenjala gospa *Dušica Kunaver*, dobitnica priznanja ACS v letu 2002. Sama sem se foruma udeležila zato, da bi pridobila čim več informacij o postopku vpeljave foruma in načinu njegovega delovanja, saj bi želeli prve forume v Sloveniji vzpostaviti že v naslednjem letu.

Mednarodni forum sta vodili zunanji sodelavki NIACE², *Sue Duffen* in *Val Saunders*, ki sta aktivnosti zasnovali izjemno dinamično in na osnovi dela v skupinah. Vzdušje je bilo sproščeno in nekaj, kar je bilo na začetku videti kot igra, je obrodilo sadove in prineslo spoznanja. Na praktičnih primerih smo vadili spretnosti poslušanja, skupinskega dela in predstavljanja stališč, naš temeljni cilj pa je bil spoznati bistvo foruma in pridobiti sposobnosti za njegovo ustanovitev in vodenje. Forum smo opredelili kot obliko druženja odraslih učencev, kjer lahko udeleženci na osnovi svojih izkušenj in spoznanj razpravljajo s strokovnjaki, izvajalci izobraževanja ter tistimi, ki na različnih ravneh o teh rečeh odločajo. Predmet take izmenjave mnenj pa ni le vsebina izobraževanja, temveč vse, kar zadeva udeležbo v izobraževanju.

Med drugim nam je uspešni odrasli učenec in še uspešnejši član (bivši predsednik) britanskega nacionalnega foruma, *John Gates*, predstavil vloge, ki jih lahko prevzame

---

¹ Forum je bil organiziran v rezidenčnem izobraževalnem centru Knuston Hall, Northampshire, Velika Britanija, od 3. do 6. oktobra 2004.

² NIACE – The National Institute of Adult Continuing Education (England and Wales)

učenec pri spodbujanju udeležbe v izobraževanju. Lahko je: entuziast, aktivist, svetovalec, zagovornik, ambasador, šampion, mentor, tutor. Zadnja vloga pomeni, da se je učenec vrnil v izobraževalni proces, vendar tokrat kot učitelj.

Organiziran je bil tudi panelni del srečanja, na katerem smo zlasti koordinatorji angleške kolege spraševali o tem, kako postopati pri vpeljavi foruma in kako spremljati njegovo delo. Vlogi ACS in NIACE bi lahko bili podobni, zato me je zanimalo, kako je NIACE spodbudil nastanek nacionalnega foruma. Izvedela sem, da so izhajali iz baze dobitnikov njihovih priznanj. Nagrajence so povprašali, ali bi se bili pripravljene vključiti v promocijsko in zagovorniško delo, pazili so na enakomerno zastopanost regij, spolov in starostnih skupin. Predstavniki NIACE so tudi povedali, da udeležencem forumov plačujejo stroške prevoza in nastanitve, nudijo pa jim tudi različne oblike usposabljanja in strokovne pomoči, administrativno podporo ter dostop do mreže ustanov, s katerimi NIACE sodeluje. V zameno za to NIACE dobiva podporo učencev, članov forumov, kadar je treba nastopiti v medijih ali kje drugje. Medtem ko so njihovi lokalni forumi osredotočeni bolj na vprašanja izobraževalne ponudbe in možnosti njenega koriščenja, se nacionalni forum ukvarja tudi z lobiranjem - člani sodelujejo v številnih odborih in se srečujejo s politiki.

Sestanek smo zaključili z akcijskim načrtom za prihodnost:

- V projektu IntALWinE bomo pripravili mednarodno publikacijo, v kateri bo zbranih po pet zgodb učencev iz vsake države (rok za izdajo angleške različice publikacije je maj 2005).
- V okviru britanskega ALW (21. do 27. maj 2005) se bomo udeleženci foruma ponovno srečali in preverili, kaj se je v posamezni državi medtem zgodilo. Na majskem sestanku bomo predvidoma oblikovali vizijo Mednarodnega foruma odraslih učencev, poskušali bomo najti načine, da prijavimo nov projekt, kar bi omogočalo redno srečevanje pa tudi podporo za vpeljavo forumov v posameznih državah.
- V vmesnem času bomo v posameznih državah poskušali izpeljati vsaj nekaj korakov za vpeljavo foruma.

Naj za konec omenim še to, da je gospa *Dušica Kunaver* odlično zastopala Slovenijo, saj se je dejavno vključevala v vse vidike srečanja ter s svojo prisrčnostjo in modrostjo razveseljevala udeležence. Po vrnitvi v Slovenijo je sodelovala na slovesnem odprtju TVU 2004 in na novinarski konferenci, v prihodnje pa bomo s skupnimi močmi zasnovali prve korake za vpeljavo foruma v okviru TVU 2005.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Mednarodni forum odraslih učencev

Utrinki s srečanja

Svet postaja vse 'manjši' - razdalj v času in prostoru ni več. Milijoni ljudi po vsem svetu se pogovarjajo s pomočjo računalnikov tako, kot bi sedali skupaj za mizo. Časi, ko je vajenec postal mojster in potem vse življenje ljubosumno čuval svoje znanje, so minili. Minili so tudi časi, ko je šolsko spričevalo pomenilo zaključek šolanja. Danes pomeni le začetek poklicne poti in začetek nekega drugega učenja - tistega, ki človeka obdrži nad vodo, da plava s tokom, ki v času globalizacije obliva naš globus.

Ob vsem tem hitrem 'plavanju' pa se srečujemo z bistvenim vprašanjem, kako v najkrajšem času osvojiti vedno več znanja? Moderni učitelj stoji 'za katedrom' le v prvem obdobju otrokovega obveznega šolanja, pa še tedaj dober učitelj stopi izza katedra, se pomeša med učence in skupaj nabirajo znanje z raziskovanjem novega. V drugem – vseživljenjskem - obdobju pa so meje med učiteljem in učencem vse bolj zabrisane. Učitelj postane mentor, svetovalec in usmerjevalec osvajanja novih znanj. Ob tej novi vlogi učitelja in ob 'izbruhu' velikih količin novih znanj na vseh področjih človekovega udejstvovanja je zrasla nuja, ki povezuje svet v iskanju čim boljših, čim krajših in najzanimivejših poti do znanja. Potreba po posodabljanju pristopa do znanja je postala globalno vprašanje.

V prizadevanju, da bi naštetu našli in udeležili, je bil ustanovljen Mednarodni forum odraslih učencev (International Adult Learners' Forum). Na srečanju, ki je bilo med 3. in 6. oktobrom letos v rezidenčnem izobraževalnem centru Knuston Hall (Northampshire, Velika Britanija), je bilo več kot 15 udeležencev iz 12 držav.

S srečanja sem se vrnila z novimi, zanimivimi izkušnjami, pa tudi s samozavestjo ob spoznanju, da je marsikatera učna oblika, za katero smo slišali kot za posebnost ali novost, marsikje pri nas že v stalni vsakdanji praksi usposabljanja odraslih.

Program našega tridnevnega druženja je bil zame zelo zanimiv, predvsem začetek. Ob prvem srečanju smo se udeleženci kar najbolje spoznali. Predvsem smo si morali zapomniti imena vseh in nekaj zanimivosti o vsakem od nas. Nato smo se v zanimivi igri med seboj pomešali in spraševali drug drugega toliko časa, dokler nismo zvedeli, kdo, na primer, rad vrtnari, kdo se uči holandsčine, kdo ima rad svojega kužka, katera želi postati vzgojiteljica v vrtcu ipd. Na zabaven način smo uganili, 'kdo je kdo', se ob tem spoznali in postali prijatelji.

Sledila je obljuba, da se bomo držali osnovnih pravil našega srečanja: točno se bomo držali urnika, obzirni bomo drug do drugega in se medsebojno podpirali pri izvajanju nalog. Naša največja odlika na srečanju bo torej medsebojna solidarnost in tovarištvo, ne pa tekmovalnost. Naučili se bomo dobro poslušati drug drugega: opazovali bomo držo telesa, stik z očmi, sedeli bomo vedno v krogu, s prikimavanjem, kadar se strinjamo, spodbujali govorca, odkrito, vendar obzirno, bomo izražali nesoglašanje s povedanim itd.

Predavaj 'ex katedra' na našem srečanju ni bilo. Delo je potekalo v majhnih skupinah. Nesporno je to najboljši način učenja. Posameznik je v majhni skupini bolj učinkovit, nauči se izražati svoje mnenje in se obenem uči odgovornosti do skupine in njenih nalog. Po pogovoru v skupini smo oblikovali pomembne točke in jih zapisali. Znanje se je ob diskusiji 'širilo', ob pisnih povzetkih pa »skrčilo« na bistveno.

V vsaki skupini je bil eden od angleških usmerjevalcev (facilitators), ki je, kadar nam je 'zmanjkalo niti', nevsiljivo vskočil; in voz je krenil naprej.

Zabavne igrice so ustvarjale prijateljsko vzdušje, pri tem pa so nas naučile, da lahko ravno igrice vodijo do zelo konkretnih rezultatov, predvsem pa prispevajo k ustvarjalnosti in medsebojnem sodelovanju. Kot zanimivost naj opišem eno takšnih: Vsaka skupina je dobila svojo sobo, kakih deset listov starega časopisa, en kolut lepilnega traku, škarje in pet sponk za papir. Naša naloga je bila zgradi čim višji Eifflov stolp. Nekaj časa smo se osuplo in obupano gledali, potem pa je nekdo vzkliknil: *»Zakaj ne bi iz časopisov naredili vrečk za kostanj?«* Planili smo po starem časopisu in vrečka na vrečko je dala Eifflov stolp! Sosednja skupina je eno svojo članico, visoko in suho dekle, oblepila s časopisi in postala je Eifflov stolp. Celo višji od našega! A dobre volje nam to ni vzelo.

Ko smo prišli v Northampshire smo bili znanci, odhajali pa smo kot stari prijatelji. To je gotovo najlepši dosežek srečanja ljudi iz tako različnih držav in s tako različnimi življenjskimi stili.

Za konec pa še to doživetje: Ko z zraka gledaš na London, to ogromno šestnajstmilijonsko mesto, se zaveš pomembnosti svoje male dežele. Nas, Slovencev, ni več kot dva milijona. Niti za eno predmestje Londona nas ni. Novačimo iz borih dveh milijonov, a imamo svetovno znane športnike in znanstvenike svetovnega kova. V najtežjih srečanjih z naravo ravno Slovenci prednjačimo pred vsem svetom. V vrhunskem alpinizmu, smučanju, v super maratonih, plavanjih po najdaljših rekah ... stoje slovenska imena prav na vrhu svetovne lestvice. Tudi v znanosti - v primerjavi s številčnostjo in možnostmi - dosegamo zavidljive uspehe. Med našimi športnimi svetovnimi rekorderji so doktorji znanosti.

Ali znamo biti na vse te dosežke svojega naroda ponosni? Tega se moramo še naučiti! Marsičesa se moramo še naučiti! Vseživljenjsko učenje, ki ga usmerja Andragoški center Slovenije in stotine različnih ustanov prav gotovo visoko dviga kakovost življenja v naši deželi. Tretjemu življenjskemu obdobju daje novo vsebino, usposablja kadre za zahteve na delovnih mestih, vsem dviga osebno veljavo in gradi lepši jutri.

Dušica Kunaver (info@dk-sp.si), Ljubljana

Mreža središč za samostojno učenje O skupnih prireditvah v TVU 2004

*»Nikoli ne bodi zadovoljen s tistim, kar si, če želiš postati tisto, kar nisi;
kajti tam, kjer si postal zadovoljen, boš tudi ostal.«
(F. Quarles)*

O skupnih prireditvah Mreže središč za samostojno učenje (v nadaljevanju Mreže SSU) v TVU 2004 smo se z izvajalci dejavnosti organiziranega samostojnega učenja začeli pogovarjati že na srečanju Mreže SSU v decembru 2003, v januarju 2004 pa smo zbirali ideje in predloge za prireditve. Za sodelovanje v skupnih prireditvah se je odločilo 31 od 34 delujočih središč. Pripravo in koordinacijo prireditev je v celoti izvedla koordinacija Mreže SSU s sedežem v Knjižnici Otona Županciča v Ljubljani.

Izbrali smo 6 skupnih prireditev, od katerih so bile 3 promocijske narave (enotna promocija središč v splošnih knjižnicah, nastop v medijih z enotnim sporočilom za medije ter promocija v izvajalskih organizacijah z enotnim plakatom), 3 pa so predstavljale vsebinski del skupnih prireditev, ki je blizu dejavnosti središč za samostojno učenje:

- sodelujoča središča so svoje udeležence ves oktober brezplačno testirala iz znanja tujih jezikov (na koordinaciji smo izvajalcem prireditev pripravili posebno zgoščenko z izpitnimi polami Državnega izpitnega centra, ki smo jim priložili zvočne posnetke za preverjanje slušnega razumevanja, ter z brezplačnim programom za preverjanje znanja štirinajstih evropskih jezikov DIALANG¹;
- s pomočjo posebnega ocenjevalnega lista smo zbirali mnenja sodelavcev in

¹ Glej <http://www.dialang.org/>.

- udeležencev središč o gradivih za samostojno učenje;
- glasovali in zbirali smo mnenje o enotnem razpoznavnem znaku projekta Organizirano samostojno učenje, ki smo ga prvič objavili v TVU 2004, in sicer na novi spletni strani projekta <http://ssu.acs.si/>.

Sodelujočim se je zdela ideja o skupni promociji odlična, zato je bil odziv izvajalcev dober. Brezplačno testiranje udeležencev središč za samostojno učenje iz znanja tujih jezikov so pozdravili kot dobro zamisel, ki jo bo veljalo organizirati tudi v prihodnje. Tudi splošne knjižnice so se pri promociji dejavnosti središč za samostojno učenje v lokalnem okolju prijazno odzvale. Najbolj pa smo se vsi v Mreži SSU veselili pridobitve, enotnega razpoznavnega znaka projekta in simbola samostojnega učenja – znanja željno sovico, ki je postala naš logotip².

V nadaljevanju predstavljamo še nekaj podatkov o izvedbi skupnih prireditev Mreže SSU v TVU 2004:

- Testiranje udeležencev središč iz znanja tujih jezikov
Rezultate nam je poslalo 12 od 31 sodelujočih središč. Skupaj so se v TVU 2004 testirali 204 udeleženci - svoje znanje angleščine je preverjalo 105, nemščine 60, italijanščine 29 in francoščine 10 udeležencev središč za samostojno učenje.
- Zbiranje mnenj sodelavcev in udeležencev središč o gradivu za samostojno učenje
Izpolnjene ocenjevalne liste nam je poslalo 19 od 31 sodelujočih središč. Splošna povprečna ocena zadovoljstva z gradivom, ki so ga udeleženci uporabljali pri samostojnem učenju, je 4 (lestvica od 1 do 5). Udeleženci so ocenjevali strukturo gradiva, grafično oblikovanje, jasnost gradiva, motivacijsko funkcijo gradiva ter preverjanje napredovanja. Udeležence središč smo prosili, da z lastnimi besedami opišejo svoje mnenje o gradivu, ki so ga uporabljali pri učenju, pri čemer naj zapišejo tako dobre kot negativne izkušnje. Navajamo nekaj mnenj udeležencev:
  - Gradiva so dostopna vsakomur. So jedrnata, razumljiva, vaje v gradivih imajo rešitve, nasploh sem z gradivi zelo zadovoljna.
  - Program za učenje Worda se mi zdi dober, razumljiv, z dobro razlago in praktičnimi primeri. Naučil sem se dobro in lepo napisati besedilo in ga oblikovati. Obstajati bi morali podobni programi tudi za druge MS Office programe (Excel, Power Point).
  - Zelo sem zadovoljna z gradivom, saj te program na zanimiv način motivira za učenje. Tudi ti da možnost, da s ponavljanjem vaj osvojiš znanje na nevsiljiv način. Učiš se pa po vajah, ki si jih lahko izbiraš sam po svoji presoji o težavnosti.
  - Manjka večja povezava med enotami, večja preglednost med možnostmi. Slikovno

---

² Ogledate si jo lahko na spletni strani <http://ssu.acs.si/>.

zelo bogato, dobri zvočni primeri, jasen zvok.

- Učenje je lahko prijetno tudi, če se učiš sam. Naučila sem se številnih novosti, osvojila sem nove spretnosti, predvsem nove zorne kote.
- Glasovanje in zbiranje mnenj o enotnem razpoznavnem znaku projekta Organizirano samostojno učenje

Za našo znanja željno sovico je v TVU 2004 skupaj glasovalo 96 obiskovalcev spletne strani <http://ssu.acs.si/>, od tega jih 46 % meni, da je enotni razpoznavni znak odličen, 35 % se opredeljuje, da je znak v redu, 19 % pa jih meni, da znak potrebuje izboljšavo. Komentarje si lahko preberete na navedeni spletni strani.

V slovenskih središčih za samostojno učenje se na leto uči približno 7.000 odraslih, ki jim ta oblika neformalnega izobraževanja ustreza bolj kot druge. Ker je neformalno učenje običajno precej nevidno oz. neprepoznavno v širšem kontekstu slovenskega izobraževalnega sistema, želimo posebej opozoriti na ljudi, ki jim neformalne oblike izobraževanja bolj ustrezajo kot formalne. V času, ko večina vrednot izhaja iz materialnega vidika življenja, želimo posebej izpostaviti tudi učenje kot vrednoto. Veliko ljudi se namreč uči zaradi osebnega zadovoljstva ob učenju, zaradi učenja samega, zaradi osebne rasti in lastnega razvoja in to dokazuje tudi množica ljudi, ki nekaj svojega prostega časa kvalitetno preživi v središčih za samostojno učenje ter tako utrjuje in nadgrajuje obstoječe znanje in pridobiva novega, kar je v družbi znanja nujnost. Pri vsem tem imajo svetovalci in mentorji v središčih za samostojno učenje najpomembnejšo vlogo, zato bo potrebno nadgrajevati njihove kompetence, razvijati programe dodatnega strokovnega usposabljanja in jih še naprej spodbujati k motiviranju odraslih, da postanejo udeleženci organiziranega samostojnega učenja.

Jasmina Orešnik (jasmina.oresnik@acs.si), ACS

O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Spremljamo pobude, mnenja, sklepe...

Dogovori s 30. in 31. seje

Na 30. seji, 28. septembra, in 31. seji, 16. novembra 2004, so člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih obravnavali informacije, predstavitve in poročila o: nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, poklicni maturi 2003, evropskih projektih sodelovanja, izvajanju nacionalnih poklicnih kvalifikacij, pripravi podlag za letni plan izobraževanja odraslih ter predlogu izobraževalnega programa in kataloga standardov znanj in spretnosti računalniške pismenosti odraslih.

Informacije, predstavitve in poročila

Spremembe sistema **nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju**, ki jih uvaja nov pravilnik, je predstavila gospa *Alenka Taštanoska* z Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Stališče članov strokovnega sveta je bilo, da spremembe prinašajo izboljšanje sistema, menili pa so, da je treba:

- izvajanje izobraževanja sproti evalvirati in sistem dopolnjevati;
- glede na povečano vlogo ravnateljev najprej organizirati njihovo usposabljanje za spremenjeno vlogo v sistemu nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju;
- vsaj vzporedno ohraniti uveljavljeno pedagoško-andragoško terminologijo, ker je pravilnik terminološko preveč spremenjen;
- zagotoviti tudi kvalitetnejše dodiplomsko izobraževanje učiteljev.

Poročilo o poklicni maturi 2003 je predstavil *dr. Janko Muršak*. Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih niso imeli bistvenih pripomb, menili pa so, da so preveč nejasni podatki o odraslih kandidatih. Državnemu izpitnemu centru so predlagali, naj vodi boljšo evidenco o opravljanju poklicne mature odraslih, tako po srednjem strokovnem kot po poklicno-tehniškem izobraževanju. Če ni mogoče ločiti mladih in odraslih po statusu v procesu izobraževanja, naj bo v evidenci vsaj pregled po letnici rojstva.

Evropska projekta sodelovanja Program SOCRATES, akcija Grundtvig, in Program Leonardo da Vinci je predstavila gospa *Majda Širok*. Člani strokovnega sveta so menili, da gre za dobre projekte, ki se jih da s pridom uporabiti. Zaradi premajhne podpore in premalo znanja na nekaterih nivojih pa ne izkoristimo vsega, kar ponujajo. Sprejeli so pobudo, da sodelujejo pri oblikovanju smernic vključevanja v navedene projekte z vidika Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih.

Izvajanje tistega dela **nacionalnih poklicnih kvalifikacij**, ki je v pristojnosti Državnega izpitnega centra, je predstavil gospod *Slavko Lapanja*. Člani so spoznali kvantitativne podatke in nekatere probleme. Skupaj z informacijo, ki jo je s svojega področja na 27. seji podal Center RS za poklicno izobraževanje, so se člani seznanili s potrebnimi podlagami za strokovno obravnavo integralnega poročila, ki ga bo še letos pripravilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ). Menili so, da gre za dober sistem, ki pa ga bo treba še dopolnjevati. Konkretna mnenja in predloge bodo oblikovali ob poročilu MDDSZ.

Podlage letnega programa izobraževanja odraslih sta predstavila *mag. Jože Miklavc* in gospod *Gorazd Jenko*. Strokovni svet bo predlog natančneje obravnaval na prihodnji seji, ko bodo člani predhodno prejeli predlog dokumenta v pisni obliki. Pričakujejo, da bo letni program v celoti uskjajen z Resolucijo o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih.

Izobraževalni program Računalniška pismenost odraslih

Program je dopolnjen v skladu s sklepi 26. seje Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih. Člani sveta so sprejeli nekaj manjših dopolnitev in predlagali izobraževalni program *Računalniška pismenost odraslih* ministru v sprejem.

Irena Komac (irena.komac@gov.si),
Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih

UTRINKI IZ SVETA

CEDEFOPOV študijski obisk v Franciji

Francoski sistem potrjevanja znanj in spretnosti, pridobljenih z izkušnjami

V francoskem sistemu priznavanja znanj in spretnosti, pridobljenih predvsem z delovnimi izkušnjami, pomeni prelomnico zakon, ki je stopil v veljavo 17. januarja 2002. Dotlej je deloval sistem priznavanja kompetenc (bilan de compétences), ki pa posamezniku niso dopuščale pridobivanja formalne izobrazbe. Običajno so tovrstne kompetence priznavali le v delovnem okolju ne glede na to, kako so bile pridobljene. Bile so težje prenosljive iz enega delovnega okolja v drugega. V francoskih 'visokih' krogih poklicnega in strokovnega izobraževanja so menili, da postopek ne omogoča dovolj priznavanja široke palete neformalno pridobljenih znanj in spretnosti (lahko rečemo, velikega bogastva, ki se skriva v ljudeh), da so takšna znanja premalo upoštevana, premalo cenjena, čeprav so zelo dragocena, ali pa bi vsaj morala biti. Produkt takšnega razmišljanja je sprejetje omenjenega zakona, ki naravnost zapoveduje vsem izobraževalnim krogom, da priznajo tovrstna znanja in spretnosti in da postopek ustrezno vpeljejo v svojih izobraževalnih okoljih. Z zakonom je prišla tudi grožnja, da bo vsak, ki tega ne bo upošteval, strogo kaznovan. Tako so se izobraževalni krogi 'zganili' in ponekod neradi sprejeli predpisani ukrep, kar velja predvsem za univerzitetne kroge.

S tem zakonom je bilo takšno priznavanje odrejeno za vse ravni strokovnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja, skratka za vsa področja in ravni, kjer je možno pridobiti delovne izkušnje tudi brez formalnega spričevala. Izjema je splošna gimnazijska matura, fakulteta za farmacijo, medicinska fakulteta. Povsod drugje, kjer je mogoče sodelovati, asistirati ali v celoti opravljati neko delo (vsaj tri leta) brez zaključene formalne izobrazbe, pa je ta postopek dopusten. Upoštevati je mogoče tako redne kot pogodbene zaposlitve, ki omogočajo pridobivanje izkušenjskih znanj, enako pa tudi vse prostovoljne in ljubiteljske dejavnosti. Pomembno je, da obstaja tretja oseba (običajno delodajalec), ki lahko potrdi, da je nekdo določene delovne izkušnje v resnici pridobil. Zato seveda tukaj ne pridejo v poštev ljubiteljske dejavnosti, ki jih je človek počel v samoti in kjer ne more pokazati vidnih rezultatov. Z razliko od našega francoski sistem ne priznava znanj in spretnosti, ki jih je posameznik pridobil s samostojnim učenjem.

Postopek se v Franciji imenuje *validacija dosežkov, pridobljenih z izkušnjami* (Validation des Acquis de l'Expérience' ali kratko VAE). Organizacija postopka je v nekaterih stvareh podobna našemu postopku priznavanja neformalno, naključno ali priložnostno pridobljenih znanj in spretnosti (UPZ), v drugih pa se spet razlikuje. Ključna razlika je v tem, da je pri nas sistem zaenkrat vpeljan le na področju pridobivanja poklicnih kvalifikacij, medtem ko v Franciji praktično deluje v vseh porah izobraževanja.

V Franciji imajo za validacijo dosežkov, pridobljenih z izkušnjami, posebej usposobljene člane izpitnih komisij na nacionalni ravni. Za vsako preverjanje komisijo sestavljajo najmanj dva strokovnjaka s področja, ki ga preverjajo, in dva pedagoška delavca (predavatelja s področja); lahko pa šteje komisija tudi do dvanajst članov. V postopek so obvezno vključeni tudi svetovalci, ki jih v Franciji imenujejo spremljevalci (accompagnateurs). Po izbrazbi so psihologi (pri nas si žal tega ne moremo privoščiti, ker bi le-teh kmalu zmanjkalo), ki se posebej usposablja za sodelovanje v postopku VAE.

Usposabljanje običajno traja nekaj več kot 40 ur, vendar ni povsod enako obsežno. Prvi stik s kandidatom opravijo tako imenovani informatorji (informateurs), ki tistim, ki se želijo vključiti, zelo podrobno razložijo vse potrebno. Informatorji delujejo tudi kot spodbujevalci, ki poiščejo neosveščene posameznike, oziroma v postopek VAE usmerjajo prosilce pomoči, iskalce zaposlitve ipd. Ljudje namreč te možnosti še ne poznajo, še manj pa se zavedajo vrednosti znanj in spretnosti, pridobljenih z delovnimi izkušnjami. Ko se kandidati dobro seznanijo s postopkom, jih prevzame spremljevalec in skupaj se resno lotita dela. Francozi so za pomoč pri pripravi portfolija, ki ga imenujejo bodisi dosje (dossier) bodisi portfolijo (portefeuille), pri uporabi enega ali drugega niso niti najmanj dosledni, za vsa področja in ravni pripravili posebne knjižice z nešteto vprašanji, ki se ukvarjajo z najmanjšimi podrobnostmi. Kot primer naj navedem vprašanja, namenjena vodji nekega področja: kolikokrat je vodil sestanke, razporejal delo podrejenim, kaj se je na takšnih sestankih dogajalo, kako jih je izpeljal itd. itd. Nekatere knjižice (livret) imajo tudi do 150 strani. Šele ko kandidat in spremljevalec skupaj izpolnita te knjižice, se sporazumeta o tem, kje in kakšna dokazila bo kandidat pridobil in s tem dokazal, da je vse to zares počel. Kandidat izpolni tudi poseben formular (štiri strani), kjer opravi tako imenovano samo-analizo, nekakšen CV. Po zaključenem delu s spremljevalcem se vsa dokumentacija preda ocenjevalcem – komisiji (jury), ki presodi, ali bodo kandidatu podelili naziv v celoti ali le delno. V primeru, da je podelitev naziva delna, mora kandidat na dodatno preverjanje. V vsakem primeru, tudi če mu je bila izobrazba v celoti priznana, mora vsak kandidat na razgovor s člani komisije.

Zelo pomembno je, da iz potrdil ni razvidno, da je kandidat pridobil diplomu po takšni, alternativni poti. Listina je enaka tisti, ki jo prejmejo kandidati, ki so bili redno vključeni v formalno šolanje.

Postopek VAE izvajajo na nacionalni ravni v različnih ustanovah (na primer Ministrstvo za delo, gospodarska zbornica ipd.). Tudi postopek informiranja in spremljanja se opravlja na najrazličnejših mestih, ministrstvih, zbornicah, zavodih za zaposlovanje, svetovalnih centrih, izobraževalnih ustanovah ipd.

Večina izobraževalnih ustanov je izkazala veliko pripravljenost za sodelovanje, še največ težav in odpora so izkazovale in še izkazujejo univerze, oziroma nekatere med njimi. Vendar se tudi tukaj led počasi tali.

Nataša Elvira Jelenc (natasa.elvira.jelenc@acs.si), ACS

Uresničevanje Lizbonske strategije Poročilo skupine strokovnjakov pod vodstvom Wima Koka

V Novičkah smo že večkrat poročali o Lizbonskih sklepih, ki od svojega sprejetja leta 2000 usmerjajo razvoj Evropske unije v 'najbolj konkurenčno in dinamično, na znanju temelječo družbo na svetu, ki bo zagotovila večjo in kakovostnejšo zaposljivost, večjo družbeno povezanost in bo upoštevala skrb za okolje.' Omenjena strategija prvič eksplicitno omenja vlogo izobraževanja pri njenem udejanjanju, zato je bila iz nje izpeljana vrsta pomembnih razvojnih dokumentov¹, na katerih temelji proces, v zadnjem času poimenovan Izobraževanje in usposabljanje 2010.

V poročilu Evropske komisije², namenjenemu obravnavi na spomladanskem srečanju Evropskega sveta (marec 2004), je bila izražena skrb zaradi velikih zaostankov pri doseganju Lizbonskih ciljev. Na samem srečanju je Evropska komisija dobila nalogo, da imenuje skupino visoko usposobljenih strokovnjakov, ki naj izpeljejo neodvisno revizijo. Komisija je bila ustanovljena v maju, vodil jo je bivši nizozemski ministrski predsednik, Wim Kok. Poročilo³

¹ Poročilo Evropskemu svetu o konkretnih ciljih za prihodnost sistemov izobraževanja in usposabljanja (2001) ter Podrobni akcijski načrt za spremljanje uresničevanja skupnih ciljev evropskih sistemov izobraževanja in usposabljanja (2002)

² Delivering Lisbon – reforms for the enlarged union (COM(2004)

³ Facing the challenge. The Lisbon strategy for growth and employment

je bilo predstavljeno Evropski komisiji 3. novembra 2004, objavljeno pa je na spletnih straneh http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/index_en.html.

Avtorji poročila poudarjajo, da so zunanje okoliščine (dogajanja na svetovnem trgu, boj proti terorizmu, gospodarsko zaostajanje Evrope za ZDA in Japonsko) prej zavrle kot spodbudile uresničevanje Lizbonskih ciljev, a tudi same države članice Unije se niso odzivale dovolj hitro in učinkovito. Razširitev unije je prav tako delovala zaviralno, saj se večina novih članic bori z nizko stopnjo zaposlenosti in produktivnosti. Kljub temu so avtorji mnenja, da vsebina zastavljenih ambicij ostaja aktualna in da ni razloga za zamik končnega roka (leto 2010). Poudarjajo, da je udejanjanje družbe, ki naj dosega visoko produktivnost, visoko stopnjo dodane vrednosti, visoko zaposljivost in visoko ekološko naravnano učinkovitost, proces, ki je trajen in se mora nenehno obnavljati. Če želimo ohraniti in izboljšati evropski družbeno-ekonomski model, ki nas bistveno razlikuje od ameriškega in azijskega ter predstavlja našo prednost in slabost hkrati, moramo pristopiti k uresničitvi Lizbonske strategije usmerjeno, s skupnimi močmi in takoj. Potrebo po takojšnji akciji prepoznavajo na petih ključnih področjih:

- **Družba znanja**

Evropa naj postane privlačnejša za raziskovalce in znanstvenike; raziskovanje in razvoj sta najvišji prednosti; pospešiti je treba uporabo IKT.

- **Interni trg**

Izpopolniti je treba interni evropski trg, doseči prosti pretok dobrin in kapitala ter vzpostaviti enotni trg storitev.

- **Poslovna klima**

Zmanjšati je treba moč administracije, zagotoviti kakovostnejšo zakonodajo ter okolje, ki spodbuja poslovnost in podjetništvo.

- **Trg delovne sile**

Doseči je treba uresničevanje evropskih priporočil na področju zaposlovanja, razviti strategije za vseživljenjsko učenje in dejavno staranje, podpirati nastanek partnerstev za razvoj in zaposljivost.

- **Skrb za okolje**

Uvajati je treba inovacije in ukrepe, ki zagotavljajo dolgoročne in trajnostne rešitve ter ekološko naravnano produktivnost.

Že na prvi pogled je mogoče neposredno povezavo z izobraževanjem odraslih vzpostaviti na prvem in četrtem področju, toda podrobnejše branje nas hitro pripelje do ugotovitve, da gre za relativno ozko gledanje avtorjev, ki pojmujejo izobraževanje (in celo človeka!?) zgolj kot instrument za doseganje ekonomskih ciljev. Vseskozi omenjajo delovno silo, ki mora biti usposobljena za konkurenčni boj in uresničevanje ciljev, odstopanja (npr.

osipnike) je treba korigirati, doseči, da bo za starejše delavce na voljo dovolj možnosti usposabljanja, saj naj bi ostali čim dlje časa delovno aktivni. Odsotnost drugih vrednot, ki jih je lansiral Memorandum o vseživljenjskem učenju, ki jih Delors in soavtorji opirajo na znamenite štiri stebre učenja⁴ in ki jih poskušamo udejanjati s številnimi domačimi in evropskimi projekti (zlasti v okviru programa Grundtvig), je zaskrbljujoča. Še zlasti, ker avtorji predlagajo, da Evropska komisija budno spremlja uresničevanje skupnih ciljev ter izpostavi države – sramoti tiste, ki zaostajajo, ter slavi one, ki prednjačijo⁵. Četudi je vseživljenjsko učenje omenjeno kot *'ne razkošje, temveč potreba'*, ostajata grenak priokus in želja po tem, da bi bilo slišati še glas nas, ki verjamemo v humanistične razsežnosti in učinke izobraževanja in vseživljenjskega učenja (poleg instrumentalnih!).

Ta želja pravzaprav ni tako zelo neuresničljiva. V vmesnem poročilu Evropskega sveta⁶ je postavljena obveza držav članic Unije, da v letu 2006 oblikujejo svoje nacionalne akcijske načrte, temelječe na strategiji vseživljenjskega učenja. Kok in soavtorji predlagajo, da naj bi se to zgodilo še pred iztekom leta 2005, v snovanje tega dokumenta pa naj bi bili vključeni politiki, strokovnjaki, socialni partnerji in druge zainteresirane skupine, prek parlamenta pa tudi različne javnosti. Ob tem se poraja vprašanje, ali se bomo v Sloveniji znali kakovostno odzvati na ta izziv, ali se bomo znali v teh prizadevanjih združiti in oblikovati akcijski načrt, ki bo odražal navpično (life-long) in vodoravno (life-wide) razsežnost izobraževanja in učenja. V trenutnem procesu preoblikovanja javnih resorjev bi bil prvi pomemben korak k temu že sama zagotovitev neodvisnega domicila področja vseživljenjskega učenja.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

---

⁴ Učenje za 'pridobiti znanje', 'se usposobiti za delo', 'osebnostno rasti', 'ustvarjalno in miroljubno bivati v skupnosti'; Jacques Delors et al. v Učenje – skriti zaklad (Unesco, 1996)

⁵ 'The European Commission must be prepared to 'name and shame' those that fail as well as to 'fame' those that succeed.'

⁶ Joint Interim report 'Education & Training 2010'. The success of the Lisbon strategy hinges on urgent reforms. (2004)

NOVA KNJIGA

Predstavitev zbornika **Current Issues in Adult Learning and Motivation**

Zaradi ekonomskega, socialnega in tehničnega razvoja so potrebe po dodatnem poklicnem usposabljanju in zviševanju izobrazbene ravni vedno večje in stalno izpopolnjevanje znanja je že postalo sestavni del življenja v modernih družbah. V literaturi o izobraževanju odraslih najdemo veliko primerov, ki izpostavljajo pomanjkanje motivacije kot oviro za udeležbo v izobraževanju. Kljub temu da je motivacija koncept, ki ga je težko opredeliti samo skozi teoretični model, so teoretiki mnenja, da je posameznika potrebno pritegniti v učenje.

Na Andragoškem centru Slovenije smo pred kratkim izdali zbornik *Current Issues in Adult Learning and Motivation (Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih)*, ki obravnava prav zgoraj navedeno problematiko. V publikaciji so objavljeni prispevki s strokovnega srečanja - mednarodnega andragoškega kolokvija, ki smo ga organizirali 17. in 18. oktobra 2003 v Ljubljani. Osredotočili smo se na dva pomembna vidika: značilnosti učenja in motivacije v izobraževanju odraslih. Prispevki so razdeljeni v štiri vsebinske sklope, vsak se ukvarja s tematiko, ki je bila predstavljena na kolokviju.

Prvi tematski sklop temelji na teoretskih vsebinah motivacije in učenja odraslih ter opredeljuje različne učiteljeve vloge (*Linden West, Peter Jarvis, Knud Illeris, Marko Radovan, Jyri Manninen, Sabina Jelenc Krašovec*). Avtorji prispevkov se osredotočajo na različne teoretske pristope k motivaciji ter vlogah učitelja in učenca, ki se v družbi znanja nenehno spreminja. Drugi del raziskuje načine spodbujanja in motiviranja za učenje, pomen vloge svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih ter samostojnega učenja kot učne metode za spodbujanje udeležbe v izobraževanju (*Milka Atanasova, Barica Marentič Požarnik, Kristine Smalcer Pederson, Monika Rehrl*). Razprave, zajete v tretjem vsebinskem sklopu, se dotikajo danes vse bolj aktualne tematike - uporabe tehnologije kot učnega orodja, e-izobraževanja in vloge spletnih portalov kot vira informacij za podporo razvoju izobraževanja (*Barry Sponder, Guy Arquembourg, Lea Bregar, Margerita Zagmajster, Metka Uršič*). Četrti sklop monografije zajema raziskave o izobraževanju različnih ciljnih skupin - brezposelni, učitelji, profesionalni

glasbeniki, ostareli - ter različne kritične poglede na koncept vseživljenjskega učenja (*Bogomir Novak, Slavica Černoša, Hans Gruber, Anthony P. Donajgrodzki, Jane Simmons, Angela Ivančič*).

Monografija je uporabna kot knjiga za strokovno javnost in dopolnilno gradivo za univerzitetni študij. Prispevki so objavljeni v angleškem jeziku. Publikacija obsega 264 strani, cena za izvod znaša 4.450 SIT (DDV in poština sta vključena). Naročilnico, ki je priložena, pošljite na naslov: **Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, Slovenija** (tel.: 01 5842 560, faks: 01 5245 881).

Neda Dorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Potrebujemo politiko izobraževanja starejših odraslih **Izobraževanje starejših odraslih podpira lokalni, ekonomski ter družbeni razvoj in zagotavlja družbeno trdnost**

Na posvetu v Ajdovščini so se konec novembra zbrali predstavniki Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je največje¹ prostovoljsko izobraževalno gibanje odraslih pri nas in ena redkih organiziranih struktur, kjer se starejši in mlajši učijo drug od drugega. Ob mlajših strokovnjakih so tu tudi starejši, od družbe zavrženi, pogosto vrhunski strokovnjaki, ki svoje znanje prenašajo na različne rodove in ga tako vračajo v lokalno, nacionalno pa tudi mednarodno okolje.

V družbi znanja je dostop do vseživljenjskega učenja pogoj za ekonomsko rast in družbeno trdnost (Co-financing lifelong education, OECD, 2004). Pri tem se pojavljajo vprašanja: kako zagotoviti primerno raven investicij v vseživljenjsko učenje na različnih vladnih ravneh (občinski in nacionalni) in tako tudi v izobraževanje starejših odraslih; kako pravično porazdeliti spodbujanje priložnosti za učenje različnih skupin odraslih; kako iz pretežno vzdrževane skupine starejših ustvariti skupino, ki bo trdno vpeta v družbo.

Nasledki izobraževanja starejših odraslih se izkazujejo v njihovem obsežnem prispevanju k lokalnemu, ekonomskemu in socialnemu razvoju; kažejo se v njihovi osebni rasti pa tudi v posledičnem večanju znanja drugih generacij, na katere starejši pridobljeno znanje, spretnosti in stališča prenašajo. Še več, izkazujejo se v občutnem razbremenjevanju različnih postavk državnega proračuna. Starejši, ki napredujejo, ki s pomočjo izobraževanja bolje razumejo sebe in svet, se tako iz »družbenega bremena« spreminjajo v integrirano skupino, ki pomembno sodeluje v napredku vseh.

Doslej je bilo izobraževanje odraslih v veliki meri namenjeno predvsem tistim, ki so že tako ali tako imeli boljši položaj v družbi, zvečine zaposlenim in visoko izobraženim. Če pa

---

¹ Vključuje 35 univerz po vsej državi, 19.740 starejših študentov pa tudi trajno nezaposlenih starejših delavcev, več sto mentorjev in prostovoljcev.

družbe ne bodo uspele povečati sodelovanja manj privilegiranih oseb v vseživljenjskem učenju, se prav lahko zgodi, da bo politika vseživljenjskega učenja še povečala socialne razlike, pa naj je bila še tako dobro mišljena.

Financiranje je eden temeljnih političnih vzvodov, s katerim se lahko lotimo teh sprememb. Predstavniki univerz za tretje življenjsko obdobje so opozorili na dejstvo, da področje izobraževanja starejših odraslih (skupina starejših je že danes največja družbena skupina) potrebuje spremenjeno politiko oziroma politike.

Potrebne so obsežnejše empirične raziskave, ki bodo izmerile učinke tega izobraževanja tudi za ekonomsko rast in družbeno kohezijo in bodo hkrati omogočale nadaljnje oblikovanje koncepta in aplikacijo spoznanj v praksi.

Še več, potrebni so ukrepi, ki bodo omogočili tudi proračunsko podporo, ki bo (so)zagotavljala kontinuiteto tega izobraževanja. Zaradi obsega programa in številnosti udeležencev se namreč univerze za tretje življenjsko obdobje danes spreminjajo v težko obvladljive (pol)ustanove. Tako se ne morejo več zanašati na občasno ter zanemarljivo nizko pomoč iz občinske blagajne, na sredstva, pridobljena po pogodbah, in z opravljanjem dodatnega dela zaradi vsakokratnih želja in potreb financerja. Njihova dejavnost je stalna in obsežna, ustreza profesionalnim kriterijem in se ne more zanašati zgolj na obsežno prostovoljno delo in občasno, negotovo in zanemarljivo nizko sofinanciranje. Še več, prihaja do asimetrije, sredi katere je učinkov izobraževanja starejših v veliki meri deležna lokalna skupnost, pri čemer je sofinanciranje občin neustrezno nizko.

Na posvetu v Ajdovščini so predstavniki univerz za tretje obdobje povedali, da pripravljajo obsežno javno kampanjo, ki bo pripomogla k razumevanju pomena izobraževanja starejših za vse generacije ter za ekonomski in socialni razvoj.

Dr. Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si),
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Razvojne perspektive ZLUS in ljudske univerze v Sloveniji

Referat z naslovom *Zveza in ljudske univerze Slovenije: analiza stanja, izobraževalni trendi in razvojne perspektive* je bil predstavljen na mednarodnem posvetu *Kakovost v izobraževanju odraslih*, ki ga je organizirala Zveza ljudskih univerz Slovenije (v nadaljevanju ZLUS), 6. novembra 2004 v Ljubljani. V prispevku, ki je pred vami, bom predstavila le nekaj izsekov referata.

V *državni razvojni program*, ki ga je sprejela Slovenija že leta 2001, smo zapisali, da želimo postati »...na znanju temelječa družba z mednarodno konkurenčno ekonomijo ter trajnostnim, regionalno uravnoteženim razvojem«. Ob opredeljevanju izobraževanja odraslih v Sloveniji ne moremo mimo *Lizbonske deklaracije*, ki med drugim predvideva večanje deleža odraslih, vključenih v izobraževanje, in *zakona o izobraževanju odraslih*, ki izobraževanje odraslih v Sloveniji deklarativno ureja. V letošnjem letu smo dočakali tudi *Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih*, ki temelji na konceptu vseživljenjskosti učenja. V nadaljevanju bom osvetlila vlogo ljudskih univerz pri realizaciji Resolucije, iz katere je razbrati tri prednostna področja:

- dvig splošnega izobraževanja in s tem ravni pismenosti,
- dvig izobrazbene ravni prebivalstva,
- izobraževanje za potrebe trga dela.

Programi za zviševanje splošno izobraževalne in kulturne ravni prebivalstva predstavljajo pomemben delež dejavnosti ljudskih univerz. To so programi za aktivno državljanstvo, zdravo življenje, osebnostni razvoj, varovanje okolja in drugi. Po statističnih podatkih njihovo število in obseg izvedbe na ljudskih univerzah narašča. V šolskem letu 2001/2002 smo zabeležili 21 % porast teh programov. V istem letu beležimo 48 % rast javno veljavnih programov, število udeležencev v teh programih pa je naraslo za kar 178 %.

Osnovnošolsko izobraževanje odraslih, ki predstavlja drugo prednostno področje, izvajamo izključno ljudske univerze. Uspešno uvajamo devetletko, čeprav je nerešenih še mnogo sistemskih in normativnih vprašanj. Izjemno pomembno je dejstvo, da je s tem, ko smo ljudske univerze izvajalke srednješolskega izobraževanja odraslim, ki končajo osnovno šolo, omogočen tudi lažji prehod na višji nivo izobraževanja.

Na **področju infrastrukturnih dejavnosti** so ljudske univerze izvajalke programov, kot so: študijski krožki, Teden vseživljenjskega učenja (TVU), Učenje za življenjsko uspešnost

(UŽU), borze znanja, Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM), ISIO - informacijsko-svetovalna središča in druge.

Povzamem lahko, da brez dobrega dela ljudskih univerz ne moremo pričakovati realizacije ciljev iz Resolucije, kaj šele znatnega napredka na navedenih področjih.

Pri ZLUS smo si zato zastavili nekaj prednostnih razvojnih ciljev, s katerimi želimo ohranjati, razvijati ter krepiti pomen in vlogo ljudskih univerz ter pomembno prispevati k realizaciji zastavljenih razvojnih ciljev Slovenije na področju izobraževanja odraslih.

Poslovno povezovanje članic zveze je praviloma projektno in temelji na interesu vključenih članic. V teku je kar nekaj programov (*Socrates, akcija Grundtvig, Phare 2001, Phare small projects*), v katerih sodelujejo posamezne članice, ki so se v projekt povezale preko ZLUS, ter skupen projekt vseh članic *Informatizacija ZLUS*.

Stalni prednostni cilj je tudi **zagotavljanje in dvig kakovosti v izobraževanju odraslih**, ki je tesno povezan s **pripravo in oblikovanjem skupnih standardov**. Izhodišče predstavlja dediščina ljudskih univerz, ki večinoma delujejo skoraj pol stoletja, stalno strokovno spopolnjevanje pa predstavlja temelj za ohranjanje in dvig kakovosti. Prednostni cilj vseh članic je krepitev naše blagovne znamke. Članice ZLUS doma in v tujini strokovno sodelujejo in izmenjujejo znanje ter izkušnje. ZLUS načrtno organizira strokovna usposabljanja vseh strokovnih delavcev, zaposlenih na ljudskih univerzah. V programu dela ZLUS je tudi organizacija in izvedba strokovnih srečanj, predvsem s kolegi iz držav Evropske unije in tudi širše. V lanskem letu smo tako obiskali francoske in italijanske kolege, v naslednjem letu pa že načrtujemo obisk Švedske in Nemčije.

Vsi skupaj - tako posamezne članice kot ZLUS - se **prilagajamo načinu projektnega financiranja**. Uspešno sodelujemo v projektu *Grundtvig 2: Marketing v izobraževanju odraslih v Evropi* in pri pospeševanju e-učenja. Pri omenjenih projektih se ne povezujemo le s kolegi iz držav Evropske unije, ampak pomembno sodelujemo tudi v projektih skupinah Andragoškega centra Slovenije in Ministrstva za šolstvo, znanost in šport.

Ljudske univerze in ZLUS imamo jasno opredeljene razvojne cilje, izdelali smo strategije za njihovo doseganje, imamo dobro popotnico, vemo, da pot ne bo lahka, zato pričakujemo odgovorne in zanesljive partnerje v ustanovah, katerih domena je izobraževanje odraslih.

Mag. Brigita Kruder (brigita.kruder@lu-sb.si), predsednica ZLUS

PRIPRAVLJAMO

Andragoški center Slovenije Vabilo na usposabljanje *Osebni izobraževalni načrt*

Organizatorje in vodje izobraževanja, učitelje, mentorje, svetovalce, izvajalce Programa 10.000 +, pedagoške in andragoške delavce iz izobraževalnih organizacij, ki se ukvarjate z izobraževanjem odraslih in mladine, vabimo na dvodnevno izobraževanje *Osebni izobraževalni načrt*, ki bo **13. in 14. januarja 2005** (1.del) ter **7. februarja 2005** (2.del) v Andragoškem centru Slovenije, Šmartinska 134a v Ljubljani. Program traja 24 ur in je organiziran v treh tematskih sklopih, v obliki delavnic po osem ur.

Spoznali boste:

- pomen osebnega izobraževalnega načrta z vidika temeljnih značilnosti in posebnosti odraslih v izobraževanju ter razvoja družbe in izobraževalnih sistemov;
- načine za spodbujanje in pomoč odraslim pri nastajanju in spremljanju osebnih izobraževalnih načrtov;
- vlogo učitelja in drugih izobraževalcev odraslih pri tem; različne sheme za osebno načrtovanje, spremljanje in vrednotenje izobraževanja.

Obravnavane bodo naslednje teme:

- Opredelitev osebnega izobraževalnega načrta z vidika uporabnikov in umeščenosti v izobraževalni kurikulum
- Vsebina, oblike in nastajanje osebnih izobraževalnih načrtov
- Oblikovanje osebnega izobraževalnega načrta kot odnos med učečim se in izobraževalcem
- Vpeljevanje osebnih izobraževalnih načrtov v prakso izobraževalnih organizacij
- Zaključek in ovrednotenje programa

Izobraževanjebo vodila *Natalija Žalec*, specialistka pedagogike z Andragoškega centra Slovenije. Je soavtorica javnega programa Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM) in utemeljiteljica projektnega učenja v tem programu. Pripravlja in izvaja tudi delavnice o projektnem učenju za različne skupine izobraževalcev. Pri svojem delu preučuje in v praksi razvija različne oblike projektnega učenja za odrasle, med njimi tudi individualne učne projekte.

Delo bo potekalo v obliki delavnic kot kombinacija predavanj, samostojnega in skupinskega dela, igre vlog in razprave. Dve delavnici sta namenjeni uvodnemu usposabljanju in načrtovanju vpeljevanja osebnih izobraževalnih načrtov v prakso, ena pa je namenjena plenarni predstavitvi in skupnemu razmišljanju ob seminarskih nalogah, ki jih bodo udeleženci pripravili in ovrednotili v organizaciji, kjer so zaposleni.

Pri delu bodo udeleženci potrebovali priročnik *Osebni izobraževalni načrt*, ki stane 4.980 SIT.

Udeleženci končajo program, ko uspešno opravijo projekt. Ob koncu uspešno opravljenega usposabljanja dobijo udeleženci potrdilo Andragoškega centra Slovenije. Kot uveljavljen izvajalec programov strokovnega spopolnjevanja izobraževalcev odraslih bomo udeležencem zagotovili pridobitev točk v postopku verifikacije programov na Ministrstvu za šolstvo in šport.

Za posameznike in organizacije, vključene v Program 10.000 +, je udeležba brezplačna, za ostale udeležence je kotizacija 35.000 SIT (DDV je vključen).

Podrobnejše informacije dobite pri koordinatorici programa, Mateji Pečar (tel.: 01 5842 573).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Andragoški center Slovenije

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

Vabimo vas na predstavitev magistrske naloge *mag. Nade Žagar* iz Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj (v nadaljevanju ZIK Črnomelj) z naslovom **Zadovoljstvo udeležencev izobraževanja odraslih kot kazalnik vrednotenja kakovosti v organizaciji za izobraževanje odraslih**, ki bo v petek, 14. januarja 2005, ob 9. uri v sejni sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a.

V magistrski nalogi se je avtorica ukvarjala s preučevanjem zadovoljstva udeležencev izobraževanja odraslih na ZIK Črnomelj. Spremljala je zadovoljstvo dveh ciljnih skupin udeležencev, in sicer tistih, ki so bili vpisani v programe za pridobitev izobrazbe, in

Romov, ki so se vključili v splošno izobraževalne programe. Raziskovalna metoda je bila prilagojena različnim ciljnim skupinam. Prvi so odgovarjali na anketne vprašalnike, z Romi pa je vodila osebne razgovore, ker so večinoma nepismeni ali funkcionalno nepismeni. Pomemben vir informacij so tvorili sekundarni podatki, ki jih je pridobila iz obsežne pedagoške dokumentacije, ki jo vodi ZIK Črnomelj.

Namen raziskave je bil preizkusiti model POKI v konkretni organizaciji, opredeliti kazalnike kakovosti s poudarkom na zadovoljstvu udeležencev kot enem najpomembnejših kazalnikov. Na podlagi pridobljenih podatkov je projekt preučeval doseganje standardov kakovosti in razliko v zadovoljstvu udeležencev glede na njihovo vključenost v različne izobraževalne programe.

Avtorica je ugotovila, da kakovost pomeni biti izjemen na vseh področjih in ravneh. Ni možno ločiti posameznih delov izobraževalnega procesa z namenom, da bi pri enem zagotavljali kakovost, pri drugih pa (še) ne. Prave kakovosti v storitveni organizaciji ne moremo razumeti kot samostojni projekt, ki ga vodi projektna skupina, ločen od drugih. V tej fazi gre šele za priprave vseh udeleženi na nov način ustroja organizacije, kjer bo sleherni posameznik aktivni člen v verigi izvajanja kakovostne dejavnosti.

Srečanje bo trajalo približno eno uro. Prosim, da udeležbo na srečanju potrdite **najkasneje do srede, 12. januarja 2005**, Zdenki Birman Forjanič (tel. 01 5842 571, faks: 01 5245 881).

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

POSVETI/KONFERENCE

ISIMD 2005

3rd International Symposium of Interactive Media Design
(3. mednarodni simpozij o interaktivni interaktivni medijski medijai zasnovi)
Istanbul, Turčija, 5. do 7. januar 2005

Več o mednarodnem simpoziju najdete na spletni strani: <http://newmedia.yeditepe.edu.tr/>.

5th ERDI Expert Seminar
(5. strokovni seminar ERDI)

Participation in Adult Education
(Udeležba Participation vin izobraževanju odraslih)
Bonn, Nemčija, 21. do 23. januar 2005

Informacije o seminarju dobite na spletni strani <http://www.erdinfo/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

McGill, Ian; Brockbank, Anne: The action learning handbook : powerful techniques for education, professional development and training. London ; New York : RoutledgeFalmer, 2004. viii, 283 str. : ilustr. ; 24 cm

Murray, Rowena: How to write a thesis. Reprinted. Maidenhead (UK) ; Philadelphia : Open University Press, 2003. xiv, 290 str. ; 23 cm

Rogers, Jenny: Adults learning. 4th ed. Maidenhead (UK) ; Philadelphia : Open University Press, 2001. 225 str. ; 20 cm

Thorne, Kaye; Mackey, David: Everything you ever needed to know about training. 3rd ed. London ; Sterling (Virginia) : Kogan Page, 2003. xiv, 242 str. : ilustr. ; 24 cm

Adult education and democratic civil society in post-communist countries / editors Kazuhiko Fuwa, Takafumi Naito. [Sendai] (Japan) : Tohoku University, 2004. 194 str. ; 26 cm. (Journal of adult and continuing education ; vol. 6)

Adult education in an urban context : problems, practices, and programming for inner-city communities / Larry G. Martin, Elice E. Rogers, editors. San Francisco : Jossey-Bass, cop. 2004. 103 str. ; 23 cm. (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; no. 101)

Adult training in Estonia : needs and availability / [edited by Talvi Märja]. Tallinn : [Ministry of Education and Research], 2003. 60 str. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm

9. mednarodna izobraževalna računalniška konferenca MIRK'04 : 20. maj - 22. maj 2004, Osnovna šola Cirila Kosmača Piran / [organizatorji: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ... [et al.] ; uredili: Alenka Adamič Makuc, Ines Medica, Zvonka Labernik]. 1. natis. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport : Zavod Republike Slovenije za šolstvo : Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja : Zavod za projektno in raziskovalno delo na omrežju internet : Akademsko in raziskovalno mrežo Slovenije ; Piran : Osnovna šola Cirila Kosmača, 2004. 113 str. ; 30 cm

Domijan, Tanja; Kozlevčar, Nataša: Spremljanje povezanosti med poklici, dejavnostjo in izobrazbo na slovenskem trgu dela. Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, 2004. 223 str. ; 30 cm. (Razvojna vprašanja statistike, ISSN 0354-0278 ; 12. 7. Trg dela)

European glossary on education. Vol. 1, Examinations, qualifications and titles. 2nd ed. Brussels : Eurydice, 2004. 264 str. ; 24 cm

International adult learners week - six years after CONFINTEA V / edited by Bettina Bochynek. - reprint. Hamburg : Unesco Institute for Education, 2003. 26 str. : ilustr. ; 30 cm

James, Kathryn: Winning hearts and minds : how to promote health and well-being through participation in adult learning. Leicester : National Institute of Adult Continuing Education = NIACE, 2004. 82 str. ; 30 cm

Mohorčič Špolar, Vida A.: Spremljanje in doseganje strateških ciljev izobraževanja odraslih do leta 2006. Sklop 3, Model celovitega spremljanja uresničevanja ciljev nacionalnega programa izobraževanja odraslih (NPIO) na prvem prednostnem področju (splošno neformalno izobraževanje) / [odgovorna nosilka raziskovalnega projekta Vida A. Mohorčič Špolar ; avtorica besedila Zvonka Pangerc Pahernik]. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2004. 41 str.,[25] str. pril. ; 30 cm

8. mednarodna izobraževalna računalniška konferenca - MIRK 2003, 15. maj-17. maj 2003, Piran / [organizatorji] Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ... [et al.] ; [uredili Alenka Adamič Makuc, Ines Medica, Zvonka Labernik]. 1. natis. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport : Zavod Republike Slovenije za šolstvo : Urad vlade RS za invalide in bolnike : Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, Služba za EU programe : MIRK - Zavod za projektno in raziskovalno delo na omrežju internet : Akademsko in raziskovalno mrežo Slovenije ; Piran : Osnovna šola Cirila Kosmača, 2003. 295 str. : ilustr. ; 30 cm

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

18. - 24. 10. 2004

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani
<http://tvu.acs.si/razprava>

IZVAJALCI IN PROGRAMI 2004/2005

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

- Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2004/2005

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani www.acs.si

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

